

SLUŽBY A PROSTŘEDÍ VE STADTBIBLIOTHEK KÖLN

Cestovní zpráva z Erasmus+ projektu krátkodobé mobility studentů a pracovníků ve vzdělávání dospělých

2023-1-CZ01-KA122-ADU-000136160

Autorka: Dorota Papoušek - Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Hostující instituce: Stadtbibliothek Köln

Termín mobility: 11.–15. 3. 2024

Stáž jsem absolvovala ve třech pobočkách Stadtbibliothek Köln: v hlavní budově městské knihovny, v pobočce Kalk a v pobočce Chorweiler. Koordinátorka Dorothea Fellmann mne seznámila s celou hlavní budovou knihovny. Setkala jsem se se selektorkou komiksového oddělení Constanze Döring, která mě provedla všemi místy, kde se komiksy nacházejí. Diskutovala jsem s ní o možnostech a vnímání jak dětského, tak dospělého komiksu jako literárního žánru, a taky o jeho prezentaci pro veřejnost.

Na setkání s Frauke Buhlmann jsem mluvila zejména o možnostech elektronických informačních zdrojů a jejich využití pro výuku svého semináře o citacích pro střední školy. Pak mne její kolegyně provedla hudební knihovnou, kde si čtenáři můžou půjčit domů nejen CD a LP, ale i více než šedesát hudebních nástrojů. Zároveň mají k dispozici několik místností s hudebními nástroji, na které se dá hrát přímo na místě. V jedné samostatné místnosti byl například vyhrazen prostor pro obrovské křídlo.

Kromě hudební místnosti je zde i makerspace, kde najdeme nejen 3D tiskárnu a programovatelné robotické hračky, ale i další vlastní místnost s šicím strojem, ve které si registrovaní čtenáři můžou opravovat nebo i šít vlastní oblečení nebo textilní výrobky.

Poté mne provedla paní Hennecke po půjčovně s beletrií, ve které jsem si mohla řádně prohlédnout specifický způsob katalogizace, kterým se Kolínská knihovna odlišuje od všech ostatních knihoven. Nevyužívá mezinárodní desetinné třídění, ale obyčejnou abecedu, a média od sebe ještě odlišuje barvou štítku (CD mají zelené nálepky, knihy červené, atd.). Zároveň mají systém půjčování nejpopulárnějších knih na omezenější dobu, aby nezdržovali další čtenáře, kteří mají o knihu zájem. V samostatné polici s trháky si můžou čtenáři vybrat z široké nabídky, ale knihu si odnesou domů jenom na týden. Mluvily jsme taky o prostoru Sprachraum, tedy „mluvící místnosti,“ která sdružuje místní obyvatele s cizinci a pomáhá jim k inkluzi do německé společnosti. Nejenže si cizinci zde procvičují konverzaci v němčině, místní dobrovolníci jim pomáhají s různými administrativními záležitostmi, a diskutují taky o kulturních rozdílech. Je to obohacující pro obě strany.

Hlavní budova knihovny má šest pater a v samostatném oddělení je na každém patře několik kanceláří. Celkově má knihovna jedenáct poboček po celém Kolíně a jeho blízkém okolí.

V oblastní knihovně Kalk, která je primárně zaměřená na dětské čtenáře, je příjemné prostředí pro učení. Knihovna má dvě otevřená patra, je nejnovější zrekonstruovanou pobočkou (design navrhl architekt Aat Vos) a poskytuje zázemí zejména pro mladé studenty z okolních základních a středních škol. Na dvorečku pod olivovníky v létě funguje posezení pro čtenáře. Knihovna je vybavena třemi bezobslužnými „pokladnami“ pro výpůjčky, má skromné oddělení beletrie

pro dospělé, ale i noviny a časopisy, a gigantického zajíce (tulivak) na ležení a sezení pro děti. Z dalšího vybavení nemůžu opomenout cyklo-makerspace – vozítko, které rozváží nejen knížky, ale i služby 3D tisku nebo věci z „library of things.“ Taky má ze všech poboček největší fond počítačových her na půjčení domů. Zajímavé na této pobočce je i to, že zde není tradiční knihovnický pult pro výpůjčky, za kterým by pořád seděl alespoň jeden (ze 4 místních) knihovníků. Místo toho je na viditelném místě (u schodů do patra) umístěn kruhový (výškově) polohovatelný pult s počítačem a bez židle. Počítač je určen pro knihovníky, ale využívají ho společně, střídají se u něj, a jsou neustále v prostoru.

Každý týden zde taky probíhá setkání „Bücherbabys“ pro nejmenší čtenáře, kam chodí maminky s batolaty. Zdejší čtyři knihovníci jsou velice vstřícní, organizují různé dílny a workshopy pro mladší i starší děti, příkladem je třeba „Čtení s pejskem,“ kdy se jednou týdně sejde skupinka dětí ve věku 5–7 let, které mají různé potíže se čtením (dyslexie, porucha pozornosti, atd.). Do knihovny při této příležitosti zavítá pes Albert, který prošel kontrolou psího psychologa. Kolem psa si děti sednou a střídavě čtou nahlas. Pomáhá jim to s cvičením četby, protože je pes nepřerušuje, a ony se tak cítí uvolněněji a učí se lépe. Organizuje se tady i více čtenářských klubů a knihovna má k dispozici i vlastní čtenářské deníky, s rozdílným obsahem pro první i druhý stupeň ZŠ. Program této knihovny však není jen pro menší. Organizovali tady i třeba dílny

malování transparentů na plánovanou blokádu ultrapravicového pochodu městem.

Pobočka knihovny v městské čtvrti Chorweiler, kterou jsem navštívila ve čtvrtek, je taky prostorná a zaměřená primárně na mladší čtenáře. Poskytuje zázemí hlavně pro studenty. V době mé stáže byl zrovna realizován putovní projekt „Floating Green,“ kterého součástí je semínková knihovna, cyklus workshopů udržitelnosti a speciální pult s osvětovými publikacemi zaměřenými hlavně na toto téma. Projekt je finančně podporován německým ministerstvem kultury a po etapách putuje po jednotlivých pobočkách městské knihovny. Zúčastnila jsem se workshopu slow fashion, ve kterém lektorka učila děti pracovat na šicích strojích a přešívát starší kusy oblečení.